

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ, ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМЕНІ ОЛЕГА БАЛАЦЬКОГО
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМСТВА

До захисту допускається
Завідувач кафедри
_____ В.М. Боронос
« ____ » _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

Аналіз і оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства

Освітній ступень «Бакалавр»

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

Керівник роботи: _____
(підпис)

І. В. Новикова
(ініціали, прізвище)

Студент: _____
(підпис)

А.І.Кудрявець
(ініціали, прізвище)

Група: Фдн– 61Ш

Суми

2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри, проф.
_____ В.М.Борон
ос
" ____ " _____
20 ____ р.

ЗАВДАННЯ
до дипломної роботи

Студент(-ка) групи _____ інституту (центру)

_____ спеціальності 072 – “Фінанси, банківська справа та страхування”

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи: «Аналіз і оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства»

Затверджено наказом по СумДУ № _____ від " ____ " _____ 20 ____ р.

Термін здачі студентом завершеної роботи " ____ " _____ 20 ____ р..

Вихідні дані до роботи: нормативні і законодавчі акти, матеріали державної статистичної звітності, відомчі постанови, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань, що підлягають розробці):

– теоретичні аспекти проведення аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства;

– методи та показники, які використовуються для проведення фінансового аналізу підприємства

– шляхи покращення фінансового стану підприємства

Дата видачі завдання: " ____ " _____ 20 ____ р.

Керівник дипломної роботи: _____

(вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Завдання прийнято до виконання " ____ " _____ 20 ____ р.

_____ (підпис студента)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: 35 с.; 3 табл., 1 рис.; 30 джерела.

Актуальність теми роботи

Підприємство завжди планує свою діяльність на короткострокову та довгострокову перспективу. Оцінити фінансовий стан з точки зору короткострокової перспективи можна за допомогою таких фінансових критеріїв як ліквідність та платоспроможність. Саме ці показники дозволяють робити висновки про здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями. Саме аналіз цих показників дозволяє будувати довгострокові плани розвитку підприємства. .

Метою даної роботи є аналіз і оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства та внесення рекомендацій щодо їх підвищення

Об'єкт дослідження – фінансово-господарська діяльність ПАТ «Імпульс»..

Предмет дослідження – економічні відносини що виникають при забезпеченні ліквідності та платоспроможності підприємства.

Методи дослідження – розрахунково-аналітичний, табличний, метод фінансових коефіцієнтів; метод систематизації.

У першому розділі дипломної роботи аналізуються теоретичні аспекти понять ліквідності та платоспроможності підприємства. У другому розділі розглядаються методи та показники розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства. також проведено аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства У третьому розділі наведені шляхи покращення фінансового стану підприємства.

При написанні роботи використовувались матеріали періодичних видань, монографії, фінансова звітність.

**ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ СТАН,
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ**

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ	7
1.1 Економічна сутність ліквідності та платоспроможності підприємства	7
1.2 Основні завдання ліквідності та платоспроможності підприємства	11
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ШОСТКИНСЬКИЙ КАЗЕНИЙ ЗАВОД «ІМПУЛЬС»	13
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ШКЗ «Імпульс»	13
2.2 Методика розрахунку показників ліквідності та платоспроможності	16
2.3 Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства	22
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКЗ «ІМПУЛЬС»	30
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36

ВСТУП

Підприємство завжди планує свою діяльність на короткострокову та довгострокову перспективу. Оцінити фінансовий стан з точки зору короткострокової перспективи можна за допомогою таких фінансових критеріїв як ліквідність та платоспроможність. Саме ці показники дозволяють робити висновки про здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями. Саме аналіз цих показників дозволяє будувати довгострокові плани розвитку підприємства.

Економічний та фінансовий стан багатьох підприємств в Україні не можна характеризувати як стабільний, тобто які мають стійкий фінансовий стан. Саме тому, зараз гостро постає питання проведення своєчасного всебічного аналізу та дослідження ліквідності та платоспроможності підприємства, пошуку нових підходів до вирішення та покращення цієї проблеми. Головною ознакою ліквідності є формальне перевищення у вартісній оцінці оборотних активів над поточними пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливішим є фінансовий стан підприємства з позицій ліквідності.

Питання ліквідності та платоспроможності досліджують та висвітлюють як закордонні так і вітчизняні вчені. Так, дослідженням поняття ліквідності та платоспроможності займаються такі закордонні вчені: Бріггема Є.Ф., Ваховича Дж. М., Ван Хорна Дж. К., Ерхардта М.С. та ін. Серед вітчизняних науковців дослідження цієї проблеми знайшло своє відображення в роботах Єфимової О.В., Ковальова В.В., Костенко Т.Д., Костирко Р.А., Подольської В.О., Цал-Цалко Ю.С., Яріша О.В. та ін.

Методичне забезпечення даної тематики має глибоку ступінь дослідження, але основна проблема полягає в тому, що методики аналізу ліквідності та платоспроможності фінансової організації розроблялися здебільшого у працях закордонних вчених, що незавжди дає коректні результати при їх застосуванні для аналізу вітчизняних підприємств. Тому,

пристосування різних фінансових інструментів до вітчизняних умов господарювання, що характеризується високими темпами інфляції, нестабільним податковим законодавством, призводить до суперечностей отриманих результатів. А від того наскільки якісно проводиться фінансовий аналіз і наскільки отримані результати дійсно відображають фінансовий стан підприємства, залежить ефективність прийнятих управлінських рішень, ефективність роботи підприємства в цілому. Все це і обумовлює актуальність обраної теми дипломної роботи.

Метою дослідження є аналіз і оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства та внесення рекомендацій щодо їх підвищення.

Досягнення мети роботи здійснюється шляхом вирішення наступних завдань:

- дослідити економічну сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства;
- розглянути методiku аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства;
- здійснити аналіз та дати оцінку фінансового стану підприємства і джерел його формування;
- провести аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства;
- обґрунтувати шляхи покращення ліквідності та платоспроможності ПАТ «Імпульс»;

Об'єктом дослідження фінансово-господарська діяльність ПАТ «Імпульс».

Предметом дослідження є теоретико-методичні і практичні підходи щодо аналізу та оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства.

В роботі використовувалися такі методи дослідження, як: аналіз і синтез; методи теоретичного порівняння; дедукції та індукції, метод фінансових коефіцієнтів; метод систематизації.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

1.1 Економічна сутність ліквідності та платоспроможності підприємства

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їх ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності, оздоровлення підприємств та виходу їх з кризового стану.

Фінансовий стійкість підприємства формується в процесі всієї виробничо-господарської діяльності і є головним компонентом загальної стійкості підприємства. Вона обумовлена як стабільністю зовнішнього економічного середовища, в рамках якого діє підприємство, так і результатами його функціонування, його активного і ефективного реагування на зміни внутрішніх та зовнішніх факторів. Оцінка фінансової стійкості дозволяє з'ясувати наскільки ефективно управляло підприємство фінансовими ресурсами протягом досліджуваного періоду. Важливо, щоб стан фінансових ресурсів відповідав умовам ринку та потребам самого підприємства оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до нестачі фінансових ресурсів для подальшого розвитку, а нестача – перешкоджати подальшому розвитку, обтяжуючи надмірними запасами.

Фінансовий стан підприємства з позиції короткострокової перспективи оцінюється показниками ліквідності й платоспроможності.

Аналіз економічної літератури та нормативних документів свідчить про наявність різних тлумачень сутності платоспроможності та ліквідності підприємства, протиріч в методичних підходах до розрахунку показників, що

формують їх рівень, та загальній оцінці платоспроможності та ліквідності підприємства.

Ліквідність підприємства – це здатність підприємства покривати зобов'язання активами, термін перетворення яких у грошову форму відповідає строку погашення зобов'язань. Ліквідність означає безомовну платоспроможність підприємства і передбачає постійну тотожність між його активами та зобов'язаннями одночасно за загальною сумою.

Ліквідність розглядають з двох сторін:

- 1) як час, який необхідний для перетворення активу в гроші;
- 2) як суму грошей, яку отримує володарь від продажу активу.

В залежності від рівню ліквідності виокремлюють наступні поняття ліквідності:

- ліквідність балансу – це можливість суб'єкта господарювання перетворити свої активи у готівку та погасити зобов'язання у визначений термін;

- ліквідність підприємства – це використання платіжних коштів для покриття зобов'язань не тільки за рахунок залучення внутрішніх джерел, а і, маючи високий іміджевий потенціал, залучати для погашення зобов'язань і позикові кошти;

- ліквідність активів – характеризується часом, який необхідний для перетворення будь-якого активу у грошову форму. Чим часу потребується менше, тим вище ліквідність цього активу;

- поточна ліквідність – це збалансованість між розміром кредиторської заборгованості в будь-якій формі і будь-якого характеру і розміром дебіторської заборгованості;

- термінова ліквідність – це здатність підприємства погасити свої зобов'язання у випадку банкрутства і ліквідації підприємства;

- недостатня ліквідність – це неспроможність підприємства повністю погасити свої зобов'язання перед кредиторами при наданні йому комерційних знижок або відстрочку у часі.

Залежно від рівня ліквідності всі активи підприємства поділяють на наступні групи:

- найбільш ліквідні активи (A1) – це суми грошових коштів підприємства на поточних рахунках, в касі, короткострокові вкладення, які можуть негайно бути використаними для погашення зобовязань;

- активи, що швидко реалізуються (A2) – це дебіторська заборгованість та інші активи, для перетворення їх на готівку потрібен деякий час (до одного року або один операційний цикл);

- активи, що повільно реалізуються (A3) – це запаси підприємства за статтями розділу II «Оборотні активи» активи балансу, для їх перетворення у готівку потрібен певний час для узгодження і реалізації з покупцями;

- активи, що дуже важко реалізуються (A4) – це активи, довгий час використовуються в процесі господарської діяльності підприємством.

Як ми зазначали вище, ліквідність балансу це тотожність між активами і пасивами підприємства.

Пасиви балансу також групуються залежно від терміновості сплати зобовязань наступним чином:

- поточні зобовязання за рахунками (П1) – це кредиторська заборгованість підприємства будь-якого характеру перед робітниками і контрагентами;

- короткострокові кредити банків і позики (П2) – це поточна заборгованість, яка підлягає погашенню протягом року після звітної дати;

- довгострокові зобовязання (П3) – це довгострокові кредити банкуів, інші зобовязання, термін погашення яких більш ніж через рік після звітної дати;

- постійні пасиви (П4) – це власний капітал підприємства.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються наступні умови:

$$A1 \geq П1; \quad A2 \geq П2; \quad A3 \geq П3; \quad A4 \leq П4.$$

Підприємство може бути ліквідним в більшій чи в меншій мірі. Для цього і здійснюють аналіз ліквідності балансу за декілько років, щоб виявити тенденцію зміни фінансового стану підприємства. Це співвідношення на практиці часто порушується, тому що нестача коштів в одній групі активу компенсується за рахунок іншої, менш ліквідні активи заміщуються на більш ліквідні. Але при збільшенні ризиків у зовнішньому середовищі це співвідношення необхідно виконувати більш суворо.

Аналіз ліквідності дозволяє виявити сильні та слабкі позиції в діяльності організації. Саме аналіз ліквідності дозволяє говорити про фінансовий стан підприємства та можливості його покращення.

У таблиці 1 наведені фактори, які впливають на збільшення або зменшення ліквідності підприємства. [18]

Таблиця 1
Фактори, що впливають на зміну ліквідності підприємства

Фактори, що впливають на збільшення ліквідності	Фактори, що впливають на зменшення ліквідності
одержання довгострокового кредиту інвестування капіталу прибутки амортизаційні відрахування скорочення дебіторської заборгованості повернення наданих позик продаж необоротних активів	погашення довгострокових позик грошові виплати збитки податки на дохід від оцінки активів інвестиції в основні засоби погашення короткострокових кредитів використання резервних фондів

До показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, належить і показник платоспроможності. До визначення сутності показника платоспроможності науковці мають також різні погляди. Але всі визначення можна згрупувати наступним чином:

- 1) платоспроможність визначається наявністю власних оборотних коштів та здатністю покривати збитки (погляди західних науковців – Й.Ворст, П. Ревентлоу, Дж.Джоборда);
- 2) платоспроможність визначається як зданість підприємства виконувати свої зобов'язання (російські вчені);

- 3) платоспроможність представлена як важливий показник фінансової стійкості (вітчизняні вчені-економісти – Н.Тарасенко, Є.Мних та інші).

Наше тлумачення поняття платоспроможності наступне:

Платоспроможність – це здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі наявними готівковими грошовими ресурсами покривати всі платіжні зобов'язання.

Показником платоспроможності підприємства на певну дату є відсутність прострочених боргів банку, бюджету, постачальникам, своїм робітникам та службовцям.

1.2 Основні завдання аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

Основне завдання аналізу ліквідності та платоспроможності балансу – збалансувати синхронність надходження і витрачання фінансових ресурсів, виявити здатність підприємства розраховуватися за зобов'язаннями власним коштом та власним майном у визначені періоди часу.

Основними функціями аналізу ліквідності і платоспроможності підприємств є:

– визначення відповідності цільовим параметрам і потенційним можливостям, виявлення тенденцій, локальних і закономірних змін та їх інтенсивності, впливу факторів на ці зміни;

– визначення різного роду відхилень від норм, диспропорцій, структурних деформацій, можливостей виникнення несприятливих і ризикових ситуацій, їх інтенсивності та динаміки, а також факторів, що на них впливають;

– виявлення потенційних можливостей зміни та розвитку ліквідності та платоспроможності підприємств, притаманних їм явищ і процесів, попередження та нейтралізація відхилень від норм, диспропорцій,

структурних деформацій, несприятливих і ризикових ситуацій, виявлення кола регульованих факторів, шляхів і засобів їх реалізації;

– контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень, ефективністю використання ресурсів та дотриманням соціальних норм і стандартів [7].

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються вимоги, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Умови ліквідності балансу підприємства

Критерії	Статті балансу	Критерії	Статті балансу	Умови абсолютної ліквідності балансу
Високоліквідні активи (A1)	220, 230, 240	Термінові пасиви (П1)	520-610	$A1 \geq П1$
Середньоліквідні активи (A2)	130-210,250	Короткострокові пасиви (П2)	400,410,500,510	$A2 \geq П2$
Низьколіквідні активи (A3)	100-120	Довгострокові пасиви (П3)	480	$A3 \geq П3$
Неліквідні активи (A4)	080	Постійні активи (П4)	380,420	$A4 \leq П4$

Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність підприємства. Ліквідність характерна як для поточного стану розрахунків так і на перспективу. Підприємство може бути платоспроможним на певну дату, але мати несприятливі можливості в майбутньому, і навпаки. Взаємозв'язок між показниками платоспроможності та ліквідності підприємства відображена на рисунку 1.



Рис.1 – Взаємозв'язок між показниками платоспроможності та ліквідності підприємства [25]

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ШОСТКИНСЬКИЙ КАЗЕНИЙ ЗАВОД «ІМПУЛЬС»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ШКЗ «Імпульс»

У всі часи приділялася особлива увага зміцненню обороноздатності країни. Серед підприємств, що працюють для забезпечення потреб оборонної промисловості, почесне місце займає завод “Імпульс”, відомий у минулому як “Шосткінський капсульний завод”.

Сучасний завод виріс на базі капсульного закладу, що розпочало свою діяльність у лютому 1848 році у невеликому містечку Шостка, Глухівського повіту, Чернігівської губернії .

В березні 1944 року виготовлена перша партія виробів в м. Шостка.

В 1971-1975 роках завод продовжував спеціалізуватися на виробництві широкої номенклатури засобів ініціювання спеціального призначення, виробів електротехнічної промисловості та товарів народного споживання. В цей період освоєно 32 різновиду нових виробів, впроваджуються в експлуатацію нові виробництва , нові цехи.

Структура підприємства:

Виробнича структура ШКЗ “Імпульс” є цеховою. За цією структурою основним виробничим підрозділом є цех, тобто адміністративно відокремлена частина підприємства, що в ній виконується певний комплекс робіт відповідно до внутрішньозаводської спеціалізації. За характером своєї діяльності цехи в заводі поділяються на основні, допоміжні, обслуговуючі та побічні.

До складу будь-якого підприємства входять не тільки виробничі підрозділи, а й відділи апарату управління, заклади культурно-побутового призначення тощо. Тому поряд з виробничою існує так звана загальна структура підприємства.

Види та асортимент продукції, що виготовляється:

Продукція, що виготовляється в Шосткінському казенному заводі “Імпульс” розподіляється на три види:

1. Вироби оборонної техніки.
2. Вироби для гірничорудної промисловості:
 - електродетонатори;
 - капсулі-детонатори;
 - тротиліві шашки;
 - піротехнічні реле;
 - детонуючий шнур ДШЕ.
3. продукція загально технічного призначення і товари народного споживання:
 - автоматичні вимикачі типу А-3161, А-3163, ВА-24-26;
 - рукава високого тиску;
 - петля мебльова;
 - патрони мисливські;
 - капсулі-запалювачі “жевелю”, “центробій”, “вінчестер”.

Організація підприємства:

Особливості діяльності підприємства, специфіка конкретних технічних та організаційних рішень істотно залежать від типу виробництва. Тип виробництва – це класифікаційна категорія виробництва, яка враховує такі його властивості, як широта номенклатури, регулярність, стабільність і обсяг випуску продукції. Є три типи виробництва: одиничне, серійне і масове.

Одиничне виробництво характеризується широкою номенклатурою продукції, малим обсягом випуску однакових виробів, повторне виготовлення яких здебільшого не передбачається.

Серійне виробництво має обмежену номенклатуру продукції, виготовлення окремих виробів періодично повторюється певними партіями (серіями) і сумарний їхній випуск може бути досить значним.

Масове виробництво характеризується вузькою номенклатурою продукції, великим обсягом безперервного й тривалого виготовлення однакових виробів.

Аналізуючи дані визначення типів виробництва, робимо висновок, що на заводі “Імпульс” існує як одиничне, так і серійне виробництво.

Робочі місця одиничного виробництва характеризуються виконанням різноманітних операцій над різними деталями в межах технологічних можливостей устаткування. Останнє є універсальним, розміщується однотипними технологічними групами. Через часту зміну предметів праці багато часу витрачається на переналагоджування устаткування. Виконання різноманітних операцій за умов недостатньо опрацьованих внаслідок частой зміни об’єктів виробництва технологічних процесів потребує висококваліфікованих робітників – універсалів. Орієнтовно для одиничного виробництва коефіцієнт закріплення операцій > 40 .

На робочих місцях серійного виробництва виконуються операції над обмеженою номенклатурою деталей, які обробляються періодично партіями. Застосовується універсальне та спеціальне устаткування, що розміщується як технологічними групами, так і за предметним принципом. Коефіцієнт закріплення операцій орієнтовно в межах $20 < k \leq 40$.

Таким чином, як вже було зазначено, ШКЗ “Імпульс” поєднує в собі ознаки серійного та одиничного виробництва: серійно здійснюється виробництво електродетонаторів, детонуючих шнурів, шашек тротилових, капсулів-запалювачів, капсулів-детонаторів; одинично – виготовлення виробів із пластмас (скакалки, відра), та здійснення разових замовлень на штампи, пресформи, інструмент.

2.2 Методика розрахунку показників ліквідності та платоспроможності

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення залучених і власних коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Для об'єктивної оцінки фінансового стану підприємства важливе значення має розрахунок та аналіз показників ліквідності. Вони дають можливість оцінити рівень платоспроможності підприємства на певний момент часу, а також у випадках виникнення надзвичайних ситуацій. З цією метою застосовують систему показників ліквідності, що розрізняються між собою розміром ліквідних активів та розглядаються як джерело покриття зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($k_{ла}$) – це відношення активів, які є найбільш ліквідними, до поточних зобов'язань. Він відображає, яку частку позикових зобов'язань, підприємство може погасити негайно. Цей показник розраховується за формулою:

$$k_{ла} = \frac{АЛА}{ПЗ}, \quad (2.1)$$

де *АЛА* – абсолютно ліквідні активи підприємства, до яких належать гроші та короткострокові фінансові вкладення;

ПЗ – поточні зобов'язання фірми.

Нормальною можна вважати ситуацію, коли $k_{ла} \geq 0,5$.

Коефіцієнт швидкої ліквідності ($k_{лт}$) – обчислюється як відношення оборотних активів високої ліквідності до короткострокових пасивів:

$$k_{лт} = \frac{ВЛА}{ПЗ}, \quad (2.2)$$

де *ВЛА* – оборотні активи високої (термінової) ліквідності.

Коли $k_{лт} < 1$, то платоспроможність підприємства невисока. На зростання або зменшення цього показника впливають деякі чинники.

Аналізуючи цей показник, необхідно виявляти який чинник спричинив зростання, а який зменшення.

Коефіцієнт поточної ліквідності ($k_{\text{пл}}$) – дає загальну оцінку ліквідності активів, показуючи скільки гривень поточних активів підприємства має припадати на одну гривню поточних зобов'язань. Даний показник визначається за формулою:

$$k_{\text{пл}} = \frac{OA}{ПЗ}, \quad (2.3)$$

де OA – оборотні активи підприємства.

Якщо $k_{\text{пл}} < 2$, то платоспроможність підприємства вважається низькою. Значення показника може істотно варіювати за галузями і видами діяльності, а його розумне зростання в динаміці звичайно розглядається як сприятлива тенденція [34].

Між прибутковістю та рівнем ліквідності підприємства можна простежити деяку залежність, але не можна казати про це однозначно. Якщо рівень прибутковості у підприємства зростає, то це може свідчити про покращення фінансового стану підприємства в цілому і, як слідство, належного рівня ліквідності у перспективі. У короткостроковому періоді такого прямого зв'язку немає. Підприємство з непоганою прибутковістю може мати низьку ліквідність унаслідок великих виплат власникам, ненадійності дебіторів тощо. Отже, забезпечення задовільної ліквідності потребує певних управлінських зусиль та оптимізації фінансово-економічних рішень.

Коефіцієнт чистого оборотного капіталу. За допомогою цього показника можна оцінити загальну суму коштів підприємства. [21]

Коефіцієнт розраховується за формулою:

$$K_{\text{ч.о.к.}} = \text{Поточні активи} - \text{Поточні пасиви} \quad (2.4)$$

Згідно балансу:

$$K_{\text{ч.о.к.}} = \text{ф.№1(р.260-р.620)}$$

Нормативне значення: >0 і збільшення.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами. Цей показник характеризує рівень забезпеченості підприємства власними

джерелами формування оборотних активів, тобто показує, скільки власних джерел формування оборотних активів підприємства припадає на одиницю цих активів, розраховується за формулою:

$$K_{з.к.} = \frac{\text{Власні}_{-}\text{обігові}_{-}\text{кошти}}{\text{Запаси}} \quad (2.5)$$

Згідно балансу:

$$K_{з.к.} = \text{ф.№1(р.260-620)} / \text{ф.№1р.260}$$

Нормативне значення: >1 і зменшення. Зменшення буде свідчити про покращення фінансового стану.

Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів показує скільки позикових засобів було залучено підприємством на 1 грн. вкладених в активи власних коштів. Цей коефіцієнт розраховується за формулою:

$$K_{з.с.} = \frac{П_4 + П_5}{П_3} \quad (2.6)$$

де $П_4$ -довгострокові зобов'язання;

$П_5$ - короткострокові зобов'язання;

$П_3$ - капітал і резерви.

Згідно балансу:

$$K_{з.с.} = \text{ф.№1(р.430+р.480+р.620)} / \text{ф.№1р.380}$$

Нормативне значення: збільшення значення коефіцієнта за звітний період свідчить про посилення залежності підприємства від залучених позикових коштів і зниження його фінансової стійкості.

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами свідчить про наявність у підприємства власних оборотних коштів, які необхідні йому для його фінансової стійкості. Цей показник розраховується за формулою:

$$K_o = \frac{E_c}{R_a} \quad (2.7)$$

де E_c - власні оборотні кошти;

R_a - до загальна величина обладнаних коштів підприємства.

Нормативне значення: $D_o > 0.1$, чим вище показник (0,5), тим краще фінансовий стан підприємства, тим більше в нього можливостей проведення незалежної фінансової політики

Коефіцієнт маневреності свідчить про здатність підприємства підтримувати рівень власного оборотного капіталу на рівні, який буде забезпечувати незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів, й поповнювати оборотні кошти за рахунок власних джерел. Коефіцієнт розраховується за формулою:

$$K_{\text{ман.}} = \frac{П_3 + П_4 - A_1}{П_3} \quad (2.8)$$

де $П_3$ - капітал і резерви;

$П_4$ - довгострокові зобов'язання;

A - необоротні активи.

Згідно балансу:

$$K_{\text{ман.}} = \text{ф№1(р.380-р.080)} / \text{ф№1р.380}$$

Нормативне значення: 0,2 - 0,5. Але найкращим вважається значення цього показника ближчого до 0,5. За цієї величини вважається, що підприємство має більше можливість фінансового маневру у підприємства

Коефіцієнт маневрування власним капіталом ($K_{\text{мн}}$) характеризує здатність підприємства підтримувати рівень власного оборотного капіталу і поповнювати оборотні засоби за рахунок власних та розраховується за формулою:

$$K_{\text{мн}} = \frac{ВOK}{ВК}, \quad (2.9)$$

де $ВOK$ – власний оборотний капітал.

Цей коефіцієнт показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні засоби, а яка частина капіталізована. Чим більше його значення, тим кращий фінансовий стан, оскільки підприємство має кращі можливості фінансового забезпечення виробничої та інших видів діяльності, проведення

розрахунків з кредиторами. Оптимальний рівень більш 0,2. Значення цього показника може відчутно варіювати залежно від структури капіталу і галузевої підпорядкованості підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності (K_3), який характеризує частку залученого капіталу (зобов'язань) у загальній вартості авансованого капіталу і визначається за формулою:

$$K_3 = \frac{BB}{BK}, \quad (2.10)$$

Оцінки його зміни зворотні стосовно коефіцієнта автономії. Повинен не перевищувати значення 1,9.

Коефіцієнт автономії (платоспроможності) або фінансової незалежності (K_a), який характеризує частку власного капіталу у загальній вартості авансованого капіталу підприємства і розраховується за формулою:

$$K_a = \frac{BK}{BB}, \quad (2.11)$$

де BK – власний капітал;

BB – валюта балансу.

Маючи більшу частку власного капіталу, у підприємства більша можливість у подоланні несприятливих ситуацій, які трапляються при забезпечення господарської діяльності фінансовими активами. Мінімальне критичне значення цього коефіцієнта – 0,5. Таке значення цього коефіцієнта буде свідчити про те, що підприємство має нормальний фінансовий стан і за таких обставин у нього достатньо фінансових можливостей, щоб покрити всі свої зобов'язання за рахунок власних джерел. Оптимальний рівень не повинен перевищувати 0,8.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує розширення або зниження комерційного кредиту, наданого підприємству. Зростання коефіцієнта означає збільшення швидкості оплати заборгованості підприємства, зниження – зростання придбання товару або сировини та матеріалів у кредит. Цей коефіцієнт розраховується за формулою:

$$K_{к.з} = \frac{\text{Собівартість}_\text{реалізованої}_\text{продукції}}{\text{Середньорічна}_\text{вартість}_\text{кредиторської}_\text{заборгованості}} \quad (2.12)$$

Згідно балансу:

$$K_{к.з} = \text{ф.№2р.035} / \text{ф.№1р.210}$$

Нормативне значення: збільшення.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Показник розраховується за формулою:

$$K_{д.з} = \frac{\text{ЧД}}{\text{Середня}_\text{дебіторська}_\text{заборгованість}} \quad (2.13)$$

де ЧД – чистий дохід (виручка) від реалізації.

Згідно балансу:

$$K_{д.з} = \text{ф.№2р.035} / \text{ф.№1(р.050+р.170+р.180+р.190+р.200+р.210)}$$

Нормативне значення: збільшення.

Середній термін оплати дебіторської заборгованості ($T_{одз}$) Цей показник відображає, за який термін споживачі продукції оплачують придбання товару підприємства. Показник обчислюється за формулою:

$$T_{одз} = \frac{ДЗ_{ср} * Д_{к}}{V_{р}}, \quad (2.14)$$

де $ДЗ_{ср}$ – середньорічна вартість дебіторської заборгованості;

$V_{р}$ – виручка (дохід) від реалізації товарів, робіт, послуг.

Саме за період $T_{одз}$ всі платіжні зобов'язання, що виникають перед підприємством, покупці покривають грошовими переказами. Зрозуміло, що скорочення цього періоду є економічно вигідним, а подовження (проти встановленого терміну або проти минулого року) – небажаним і потребує з'ясування причин.

Середній термін оплати кредиторської заборгованості ($T_{окз}$) постачальникам визначається співвідношенням:

$$T_{окз} = \frac{КЗ_{ср} * Д_{к}}{СР}, \quad (2.15)$$

де $КЗ_{ср}$ – середньорічна вартість кредиторської заборгованості.

Збільшення періоду оплати заборгованості може бути наслідком різних причин: погіршення для підприємств умов розрахунків, браку коштів, затримування оплати з метою використання кредиторської заборгованості як джерела фінансування тощо.

2.3 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства

Аналіз економічного стану досліджуваного підприємства проводиться на основі його фінансової звітності за 2016, 2017, 2018 роки.

Розрахуємо показники економічної оцінки діяльності підприємства:

1. Показники оцінки ліквідності (платоспроможності):

1.1 Розрахуємо коефіцієнт покриття на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.1):

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2016} = \frac{46686}{18855} = 2,48$$

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2017} = \frac{56344}{25944} = 2,17$$

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2018} = \frac{70280}{31712} = 2,22$$

Коефіцієнт покриття, показує, що за період з 2016 по 2017 рік значення коефіцієнта зменшилось з 2,48 до 2,17, що є позитивним зрушенням, а вже в 2018 року зросло до 2,22. У цілому можна вважати такі зміни допустимими.

Коефіцієнт покриття задовольняє нормативному значенню.

1.2 Розрахуємо коефіцієнт швидкої ліквідності на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.2):

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2016} = \frac{56344 - (20920 - 556 - 7326 - 16105 - 638)}{25944} = \frac{56344 + 1196511}{25944} = 2,45$$

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2017} = \frac{56344 - (20920 - 556 - 7326 - 16105 - 638)}{25944} = \frac{56344 + 3705}{25944} = 2,31$$

$$\hat{E}_{\text{т.г.} \cdot \text{т.г.} \cdot 2018} = \frac{70280 - (23918 - 614 - 9627 - 13469 - 661)}{31712} = \frac{70280 - (-453)}{31712} = 2,23$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності з кожним роком тенденція знижується, це означає, платіжні можливості підприємства зменшується сплати поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності дещо перевищує гранично допустиме.

1.3 Розрахуємо коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.3):

$$\hat{E}_{\text{ш.л.}, 2016} = \frac{6811 + 174}{18855} = 0,37$$

$$\hat{E}_{\text{ш.л.}, 2017} = \frac{265 + 1509}{25944} = 0,07$$

$$\hat{E}_{\text{ш.л.}, 2018} = \frac{6117 + 1312}{31712} = 0,24$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2016 році в порівнянні з 2017 році значно зменшується, означає, що частина боргів підприємства не може бути сплачена, а вже в 2018 році в порівнянні з 2017 тенденція збільшується з 0,07 до 0,24, тому частина боргів може бути сплачено. Коефіцієнт абсолютної ліквідності задовольняє нормативному значенню.

1.4 Розрахуємо коефіцієнт чистого оборотного капіталу на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.4):

$$\hat{E}_{\text{ч.о.к.}, 2016} = 46686 - 18855 = 27831 \text{ тис.грн.}$$

$$\hat{E}_{\text{ч.о.к.}, 2017} = 56344 - 25944 = 30400 \text{ тис.грн.}$$

$$\hat{E}_{\text{ч.о.к.}, 2018} = 70280 - 31712 = 38568 \text{ тис.грн.}$$

Отже, чистий оборотний капітал з кожним роком збільшується, це свідчить, що у підприємства покращується фінансове становище і воно в змозі виплачувати свої поточні зобов'язання і розширювати подальшу діяльність. Коефіцієнт відповідає нормативному значенню.

2. Показники оцінки фінансової стійкості:

2.1 Розрахуємо коефіцієнт платоспроможності (автономії) на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.5):

$$\hat{E}_{\text{п.с.}, 2016} = \frac{122344}{141556} = 0,86$$

$$\hat{E}_{\text{v.}\zeta.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2017} = \frac{129676}{155654} = 0,83$$

$$\hat{E}_{\text{v.}\zeta.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2018} = \frac{78750}{112617} = 0,70$$

Отже, коефіцієнт автономії, показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі капіталу за 2016, 2017, 2018 роках. З кожним роком тенденція зменшується, що свідчить про зростання залежності даного підприємства від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт автономії дещо перевищує гранично допустиме.

2.2 Розрахуємо коефіцієнт фінансування на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.6):

$$\hat{E}_{\hat{o}.\zeta.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2016} = \frac{33 + 18855 + 34}{122334} = 0,16$$

$$\hat{E}_{\hat{o}.\zeta.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2017} = \frac{25944 + 34}{129676} = 0,46$$

$$\hat{E}_{\hat{o}.\zeta.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2018} = \frac{31712 + 2155}{78750} = 0,43$$

Збільшення значення коефіцієнта фінансування з 2016 року до 2017 року значення з 0,16 до 0,46, а в 2018 році зменшилось до 0,43 свідчить про не дуже стабільне становище. У той же час в жодному періоді верхня межа нормативу показника не була перевищена. Коефіцієнт задовольняє нормативному значенню.

2.3 Розрахуємо коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.7):

$$\hat{E}_{\zeta.\hat{e}.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2016} = \frac{46686 - 18855}{46686} = 0,60$$

$$\hat{E}_{\zeta.\hat{e}.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2017} = \frac{56344 - 25944}{56344} = 0,53$$

$$\hat{E}_{\zeta.\hat{e}.\hat{e}^{\text{z}}\text{f.}2018} = \frac{70280 - 31712}{70280} = 0,55$$

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, показує з кожним роком тенденція збільшується, тому значення свідчить, що

підприємство забезпечене власними оборотними засобами. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами задовольняє нормативному значенню.

2.4 Розрахуємо коефіцієнт маневреності власного капіталу на кінець звітної періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.8):

$$\hat{E}_{\text{іаі .еі .2016}} = \frac{46686 - 18855}{46686} = 0,22$$

$$\hat{E}_{\text{іаі .еі .2017}} = \frac{56344 - 25944}{129676} = 0,23$$

$$\hat{E}_{\text{іаі .еі .2018}} = \frac{70280 - 31712}{78750} = 0,49$$

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, що з кожним роком фінансове становище трошки погіршується, оскільки протягом 2016 - 2018 років в середньому значення показників конкурентів були більшими, підприємству слід збільшити частину власного капіталу, що знаходиться в обігу, для забезпечення фінансової гнучкості. Коефіцієнт маневреності власного капіталу задовольняє нормативному значенню.

3. Показники оцінки ділової активності (оборотності):

3.1 Розрахуємо коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості на кінець звітної періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.9):

$$\hat{E}_{\text{іа .е .с .еі .2016}} = \frac{100907}{1121} = 90,02$$

$$\hat{E}_{\text{іа .е .с .еі .2017}} = \frac{124285}{1340} = 92,75$$

$$\hat{E}_{\text{іа .е .с .еі .2018}} = \frac{128364}{3845} = 33,38$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Коефіцієнт її оборотності спочатку характеризувався зростанням, збільшившись з 90,02 обертів у 2016 році до 92,75 у 2017 році, а потім зменшився до 33,38 обертів, що є позитивною зміною, оскільки в даному випадку скорочується потреба підприємства у власних коштах. Коефіцієнт кредиторської заборгованості задовольняє нормативному значенню.

3.2 Розрахуємо коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.10):

$$\hat{E}_{\text{äç.ä³í.2016}} = \frac{100907}{2246 + 1121} = 29,99$$

$$\hat{E}_{\text{äç.ä³í.2017}} = \frac{124285}{2 + 1046 + 1340} = 52,04$$

$$\hat{E}_{\text{äç.ä³í.2018}} = \frac{128362}{3101 + 3845} = 18,47$$

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом 2016 - 2017 років збільшувався з 29,99 до 52,04, а за 2018 рік він зменшився до 18,47. Дана ситуація є несприятливою. Вона пов'язана зі збільшенням періоду, на який кошти відволікаються з підприємства, і є результатом розширення кредитування покупців. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості задовольняє нормативному значенню.

3.3 Розрахуємо коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.11):

$$\hat{E}_{\text{íç.ä³í.2016}} = \frac{100907}{89529} = 1,12$$

$$\hat{E}_{\text{íç.ä³í.2017}} = \frac{124285}{93691} = 1,33$$

$$\hat{E}_{\text{íç.ä³í.2018}} = \frac{128362}{34421} = 3,73$$

Коефіцієнт оборотності основних засобів, показує у 2016, 2017, 2018 з кожним роком збільшується, тобто витрати зменшились. Коефіцієнт оборотності основних засобів задовольняє нормативному значенню.

3.4 Розрахуємо коефіцієнт оборотності власного капіталу на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.12):

$$\hat{E}_{\text{íá.âê.ä³í.2016}} = \frac{100907}{122334 + 333 + 34} = 0,82$$

$$\hat{E}_{\text{íá.âê.ä³í.2017}} = \frac{124285}{129676 + 34} = 0,96$$

$$\hat{E}_{\text{íá.âê.ä³í.2018}} = \frac{128362}{78750 + 2155} = 1,58$$

Коефіцієнт оборотності власного капіталу відбулось збільшення власного капіталу за рахунок стрімкого зростання нерозподіленого прибутку на 1,58% у 2018 році. стрімкого зростання нерозподіленого прибутку. Коефіцієнт оборотності власного капіталу задовольняє нормативному значенню.

4. Показники оцінки рентабельності:

4.1 Розрахуємо рентабельність активів на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.13):

$$R_{\text{ак.кін.2016}} = \frac{1694}{141556} \cdot 100\% = 0,011 = 1.1\%$$

$$R_{\text{ак.кін.2017}} = \frac{1790}{155654} \cdot 100\% = 0,011 = 1.1\%$$

$$R_{\text{ак.кін.2018}} = \frac{2253}{112617} \cdot 100\% = 0,020 = 1.2\%$$

Коефіцієнт рентабельності активів станом на 2016, 2017 рік однакове, у порівнянні з показником 2018 рік, збільшився на 1,1% до 1,2%, отже на кожен гривню своїх активів підприємство отримало чистого прибутку 0,20 коп. проти 0,09 коп. збитку у 2017 році.

4.2 Розрахуємо рентабельність власного капіталу на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.14):

$$R_{\text{в.к.кін.2016}} = \frac{1694}{122334} \cdot 100\% = 1.3\%$$

$$R_{\text{в.к.кін.2017}} = \frac{1790}{124285} \cdot 100\% = 1.4\%$$

$$R_{\text{в.к.кін.2018}} = \frac{2253}{128362} \cdot 100\% = 1.7\%$$

Відповідь: коефіцієнт рентабельності власного капіталу кожний рік тенденція збільшується, отже власні інвестиції у 2017, 2017, 2018 році принесли підприємству прибуток.

4.3 Розрахуємо рентабельність продукції на кінець звітного періоду за роками 2016, 2017, 2018 років (формула 2.15):

$$R_{\text{реал.кін.2016}} = \frac{19416 - 5995 - 1150}{100907} \cdot 100\% = 0.12 = 12\%$$

$$R_{\text{реал.кін.2017}} = \frac{23971 - 6434 - 1642}{124285} \cdot 100\% = 0.13 = 13\%$$

$$R_{\text{реал.кін.2018}} = \frac{20135 - 5687 - 1620}{128362} \cdot 100\% = 0.09 = 9\%$$

Рентабельність продукції потягом року з 1 грн. реалізованої продукції підприємство отримувало 0,12 коп. у 2017 р. Для виявлення причини зниження показника необхідно здійснити більш детальний аналіз за видами продукції підприємства.

Всі ці розраховані показники занесені в таблиці 3.

Таблиця 3 – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства ШКЗ «Імпульс» за 2016, 2017, 2018 роки

№	Показники	Роки			Нормативне значення
		2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6
1	Показники оцінки ліквідності :				
1.1	Коефіцієнт покриття	2,48	2,17	2,22	>1
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,45	2,31	2,23	0,6-0,8
1.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,37	0,07	0,24	0 і збільшення
1.4	Чистий оборотний капітал, тис.грн.	27831	30400	38568	>0 і збільшення
2	Показники фінансової стійкості:				
2.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	0,86	0,83	0,70	0,5
2.2	Коефіцієнт фінансування	0,16	0,46	0,43	>1 і зменшення
2.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,60	0,53	0,55	>1 і зменшення
2.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,22	0,23	0,49	>0 і збільшення
3	Показники ділової активності:				
3.1	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	90,02	92,75	33,38	збільшення
3.2	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	29,99	52,04	18,47	збільшення

1	2	3	4	5	6
3.3	Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,12	1,33	3,73	збільшення
3.4	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,83	0,96	1,58	збільшення
4	Показники оцінки рентабельності:				
4.1	Коефіцієнт рентабельності активів	1,1	1,1	1,2	>0 і збільшення
4.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	1,3	1,4	1,7	>0 і збільшення
4.3	Коефіцієнт рентабельності продукції	12	13	9	>0 і збільшення

Таким чином, з таблиці 3.2 ми бачимо, що економічний стан підприємства в 2016-2018 років є нормальним, оскільки більшість проаналізованих показників відповідають нормативним значенням і мають тенденцію збільшення, що свідчить про покращення економічного стану підприємства і відновлення достатнього рівня рентабельності.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКЗ «ІМПУЛЬС»

Головною метою оцінки ефективності діяльності підприємства є виявлення можливості його подальшого розвитку, визначеного за результатами повного аналізу економічно – господарської діяльності. Тому найважливішим завданням функціонування сучасного підприємства є підвищення ефективності його діяльності за рахунок більш повного використання його внутрішніх резервів та системна розробка шляхів підвищення ефективності діяльності. Під шляхами підвищення ефективності діяльності підприємства розуміють сукупність конкретних заходів щодо покращення ефективності виробництва [2].

Слід відзначити, що фактори підвищення ефективності діяльності підприємства можуть бути класифіковані за трьома основними ознаками:

- 1) за основними напрямками розвитку та вдосконалення виробництва, які представляють комплекси технічних, організаційних та соціально-економічних заходів, на основі яких досягається економія суспільної праці;
- 2) за джерелами підвищення ефективності: зниження трудомісткості, матеріаломісткості, фондомісткості та капіталомісткості виробництва, економії часу, раціонального використання природних ресурсів;
- 3) відповідно до сфери застосування фактори поділяють на народногосподарські, міжгалузеві, регіональні, галузеві та внутрішньовиробничі.

При обґрунтуванні та аналізі усіх розрахованих фінансових показників були враховані фактори зростання ефективності виробництва за основними напрямками розвитку та покращення виробництва. Ці напрями охоплюють комплекси технічних, організаційних та соціально-економічних заходів, на основі яких досягається економія живої праці, витрат і ресурсів, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції. Основні фактори, які сприяють підвищенню ефективної діяльності підприємства наступні:

- впровадження у виробництво новітніх технологій, які підвищують і технічний рівень продукції, яка випускається, і сприяють підвищенню продуктивності праці, і призводять до здешевшення собівартості продукції;
- переорієнтація, за можливості, на виробництво товарів народного споживання, конверсія оборонних підприємств та галузей;
- вдосконалення розвитку диверсифікації, спеціалізації і кооперування, комбінування і територіальної організації виробництва, вдосконалення організації виробництва і праці на підприємстві;
- вдосконалення господарського розрахунку кожного підрозділу і системи мотивації до праці на кожному робочому місці;
- налагодження зв'язків через Укроборонпром з зарубіжними підприємствами, для розширення ринку збуту специфічної продукції;

Таким чином, економічний стан ШКЗ “Імпульс” можна оцінити як стабільний з позитивною динамікою покращення основних фінансових показників, що в майбутньому неодмінно призведе до досягнення максимально ефективних результатів господарської діяльності.

У процесі аналізу балансу на ліквідність та платоспроможність можуть бути виявлені відхилення у бік зниження мінімально припустимих значень, як на досліджуваному підприємстві. У такому випадку потрібно привести показники у норму, за рахунок скорочення насамперед кредитів, заборгованості й інших видів залучених ресурсів, а також за рахунок збільшення власних засобів [30].

Крім того, для більш підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно планувати свою фінансову діяльність та контролювати виконання фінансових планів. Необхідно вивчати господарські та фінансові умови на ринку, специфіку клієнтури і тд.

Отже, основними заходами підвищення платоспроможності підприємства:

- забезпечення достатнього розміру власного капіталу і його приросту в необхідних розмірах;

- зменшення собівартості продукції;
- підтримання оборотності запасів і дебіторської заборгованості на оптимальному рівні;
- комплексний та ретельний аналіз показників ліквідності і платоспроможності підприємства;
- управління запасами підприємства;
- систематичне планування і прогнозування необхідного розміру ліквідних засобів шляхом обліку всіх належних платежів і обліку грошових надходжень;
- визначення мінімально необхідної потреби в грошових активах для поточної господарської діяльності;
- забезпечення прискорення обороту грошових активів;
- першочергове спрямування прибутку на поповнення власного оборотного капіталу, тобто на збільшення частки власних коштів у джерелах покриття оборотних активів;
- використання можливості отримання довгострокових кредитів і позик у підприємницькій діяльності.

Як бачимо, вирішення проблеми підвищення фінансової стійкості і ліквідності підприємства, що аналізується, та збільшення наявності власних коштів є реальним і можливим перш за все за рахунок подальшого збільшення обсягу реалізації продукції, розмірів прибутку та підвищення рівня прибутковості.

На підставі результатів проведеного аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства можна зробити наступні рекомендації щодо підвищення кваліфікації фінансового стану підприємства:

- по можливості скорочувати заборгованість підприємства, як дебіторську, так і кредиторську: кілька посилити політику підприємства до великих дебіторам, шукати нові джерела власних коштів для погашення кредиторської заборгованості, не вдаючись до позикових коштів і не затаюючи підприємство в боргову яму;

- проаналізувати можливість ефективного використання наявного майна, розширити і вдосконалити види послуг, що надаються споживачам, забезпечити рекламу діяльності підприємства;
- контролювати стан розрахунків за простроченими заборгованостями. В умовах інфляції всяка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально отримує лише частину вартості виконаних робіт, тому необхідно розширити систему авансових платежів;
- використовувати систему знижок для постійних клієнтів, при моментальному розрахунку за надані послуги і т.д.

Таким чином, перераховані вище заходи сприятимуть встановленню стабільного фінансового стану підприємства, що представляє безперечний інтерес для потенційних інвесторів; для банків, що надають кредит; для податкової служби; для керівництва і працівників підприємства.

ВИСНОВКИ

Таким чином, фінансовий стан - це сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Показники ліквідності і платоспроможності допомагають як найкраще оцінити фінансове становище підприємства на визначений термін. Однак мета аналізу полягає не тільки і не стільки в тому, щоб встановити та оцінити фінансовий стан підприємства, але ще і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на його покращення.

Дана дипломна робота включає в себе теоретичні аспекти фінансового стану підприємства, методи та завдання аналізу господарської діяльності підприємств. Щоб забезпечувати виживання підприємства в сучасних умовах, управлінському персоналу необхідно, перш за все, вміти реально оцінювати фінансові стану, як свого підприємства, так і існуючих потенційних конкурентів.

Здійснивши детальний аналіз економічного стану підприємства ШКЗ “Імпульс”, можемо прийти до висновків, що дане підприємство мало низку труднощів як у 2016, так і в 2017 роках.

Проведений аналіз дає можливість зробити наступні висновки та пропозиції:

1) При здійсненні стратегічного управління підприємствами для мінімізації економічних ризиків та прийняття доцільних управлінських рішень варто проводити всебічний аналіз фінансово-економічного стану підприємства, який може базуватися, як на традиційних, так і на сучасних підходах.

2) У роботі розглянуті основні методи традиційного аналізу фінансово-економічного стану підприємства, наведений розрахунок основних показників в межах даного аналізу на прикладі компанії «Колоріс» та зроблені відповідні висновки.

3) Багато уваги у роботі було приділено сучасним методам економічного стану суб'єктів господарської діяльності; їх сутності, змісту, етапам впровадження та можливості застосуванню на практиці.

Згідно з проведеними розрахунками, впровадження зазначених заходів забезпечить надходження необхідного обсягу грошових коштів у розпорядження підприємства, у результаті чого очікується поліпшення його економічного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про підприємництва в Україні" за станом: від 4 лютого 1998 р.
2. Конституція України
3. Закон України "Про підприємства в Україні" № 887-ХІІ від 27.03.91р.
4. Закон України "Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань" від 22.11.96 р.
5. Краюхина Г.А. Экономический анализ – М.,1998.
6. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. Посібник. / За ред. С.Ф.Покропивного. – К.: КНЕУ, 1999.
7. Стоянов Е.А., Стоянова Е.С. "Експертна діагностика й аудит фінансово-господарського положення підприємства". - М.: Перспектива, 1993.
8. Донцова Л.В., Никифорова Н.А. Аналіз бухгалтерської звітності. М.:ДИС, 2004.
9. Єфімова О.В. Фінансовий аналіз. - М.: Бухгалтерський облік, 2004.
10. Коласс Бернар. Керування фінансовою діяльністю підприємства. - М.: Фінанси, ІО «ЮНИТИ»,2003.
11. Кількісні методи фінансового аналізу: Пер. с англ./Під ред. С.Дж. Брауна й М.П. Крицмена. - М.:ИНФРА-.М, 2003.
12. Крейнина М.Н. «Фінансовий стан підприємства. Методи оцінки».- М. .: ІКЦ «Дис», 2003 г-г- 224з..
13. Любушин Н.П., Лещева В.Б., Дьякова В.Г. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства. - М.: ЮНИТИ, 2004.
14. [Бухгалтерський облік](#) / За ред. П.С. Безруких. М.: Бухгалтерський облік, 2000. № 7
15. Романенко І.В. «Фінанси підприємства» [конспект](#) лекцій. - СПб.: Видавництво Михайлова В.А., 2000. - 64 с.
16. Ковальов В.В. «Фінансовий аналіз: Керування капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності.» - М.: Фінанси й статистика, 2003р. - 432с.

17. Аналіз і керування фінансовою стійкістю підприємства. Грачов А.В., М.: «ДИС» - 2002р., 208 стор.
18. Бухгалтерський облік. Бородіна В.В. М.: «Книжковий мир» - 2001р., 208 стор.
19. Ковальов В.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності: логіка й зміст. Стаття опублікована на сайті www.buh.ru
20. Методика фінансового аналізу. Практичний посібник. Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С., Нечаєв Е.В., М.: «Инфра-М» - 2001р., 208 стор.
21. Фінансовий аналіз і планування господарюючого об'єкта. Балабанів І.Т., М.: «Фінанси й статистика» - 2001р., 208 стор.
22. Фінансовий аналіз. Короткий курс. Бондарів В.В., З-Пб.: «Питер» - 2001р., 240 стор.
23. Керанчук Т. Фінансова стабільність підприємства й методичні аспекти її оцінки.//Економіка України. 2001.- №1.с.83.
24. Пліскус І.Й. Система моніторингу для фінансового прогнозу діяльності підприємства// Фінанси України, К.: Преса України, 2003 -№4, с. 35-44.
25. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства. Москва, 2001.
26. Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. Фінанси підприємств. М.: ИНФРА-М, 2003
27. Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. «Методика фінансового аналізу» - М.: ИНФРА- М, 2003р. - 176с.
28. Павловський О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств.// Фінанси України. 2001.- №11.с.54.
29. Шегда А. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 431 с.
30. Подольська В.О., Ярїм О.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. – 2008. – 488с